

Activiteitenplan Scheepstimmerwerf De Hoop 2025-2028

Activiteitenplan Scheepstimmerwerf De Hoop

2025-2028

Inleiding

In september 2023 is scheepswerf De Hoop na een succesvolle restauratie feestelijk heropend. Er was alle reden voor feest, want de aloude gebouwen op het werfterrein staan er weer goed voor. Ze kunnen weer doorgegeven worden aan volgende generaties. Zoals ook wij het erfgoed doorgegeven kregen van de generaties voor ons. En dat alles al sinds 1784. Het materieel erfgoed is nu goed op orde. Maar onze werf is zoveel meer dan alleen een monument. Het is levend erfgoed, waar tal van activiteiten worden ontplooid. En die activiteiten hebben alles te maken met het werk dat vanouds op deze werf werd verricht. Er worden op traditionele wijze schepen gebouwd en gerestaureerd. Op spierkracht worden schepen op de helling uit het water getrokken. Er worden netten gebreid en zeilen genaaid. Jonge generaties krijgen les in de tradities van bouwen, restaureren, zeilen en vissen. Naast materieel erfgoed (monumenten) worden op deze plek dus ook tradities onderhouden en doorgegeven. En dat noemen we immaterieel erfgoed.

Wat is immaterieel erfgoed eigenlijk?

Op de website van het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland staat deze definitie.

“Immaterieel Erfgoed zijn cultuuruitingen die door erfgoedgemeenschappen worden beleefd als erfgoed en hen een gevoel van identiteit en continuïteit geven. Dit immaterieel erfgoed wordt steeds opnieuw vormgegeven in samenhang met maatschappelijke veranderingen en in interactie met de sociale omgeving van generatie op generatie doorgegeven.

Het is de schakel tussen heden, verleden en toekomst. Het is cultuur van nu, geeft een gevoel van verbondenheid met vorige generaties en is tegelijkertijd ook toekomstgericht, omdat mensen het willen doorgeven aan volgende generaties. Anders dan materieel erfgoed (gebouwen, objecten en documenten) is immaterieel erfgoed een levende een dynamische vorm van erfgoed, die zich aanpast aan en mee verandert met de tijd. Het verbindt de gemeenschap die het beoefent en zich er mee identificeert. Immaterieel erfgoed vormt het hart van die groep mensen, die het vaak met passie en op vrijwillige basis beoefenen”.

Scheepstimmerwerf De Hoop: materieel erfgoed

De werf en de helling zijn al erkend als Rijksmonument. Dankzij deze status lukte het om de werf in de jaren 2022 en 2023 te restaureren, zodat het gebouw weer een tijd mee kan. Bewaard door vorige generaties en doorgegeven aan volgende generaties. De geschiedenis van de werf gaat terug tot 1694. Juntien Reiners was de eerste die op deze plek schepen bouwde. Hij werd opgevolgd door steeds weer nieuwe generaties van scheepsbouwers. In 1784 bouwde werfbaas Jacob Sibouts een nieuwe timmerloods. En deze loods staat er nu nog. Bij de laatste restauratie werd dendrochronologisch onderzoek gedaan. En dat wees uit de balken van het gebint in Letland zijn gekapt in 1780. Hiermee is de ouderdom van het gebouw ook wetenschappelijk vastgesteld.

In het Monumentenregister Nederland is geen scheepstimmerwerf te vinden, die ouder is dan die in Workum. In Arnemuiden is weliswaar een helling die net wat ouder is, maar de daar bij staande loods is veel minder oud. Scheepstimmerwerf De Hoop is de enige tastbare herinnering aan de bloeiende Friese scheepsbouw in de 17de en 18de eeuw.

Wat als muren konden spreken?

Voor monumenten geldt dat ze door de eeuwen heen plaats boden aan mensen die er woonden of werken. Het maakt je nieuwsgierig. Wat, als deze muren zouden kunnen praten. Wat zouden ze ons vertellen. Vaak weet je dat niet of is de bewonershistorie van een pand maar slechts mondjesmaat te achterhalen. Vooral de verhalen over wat vroegere bewoners er hebben meegemaakt en gevoeld, zijn moeilijk te achterhalen uit boeken en archieven.

Hoe anders is dit met de De Hoop in Workum. De historie van deze aloude werf is uitvoerig in boeken beschreven. Om na te gaan wie de mensen waren die op deze plek woonden en werkten, hoef je de archieven niet in. Hier vertellen de muren letterlijk het verhaal. Vanouds zijn de namen van de respectievelijke werfbazen geschreven op de muur. Op weinig andere plekken spreken de muren van een monument zoals hier.

Historische context

Overal in Friesland stonden dergelijke scheepswerven. Logisch, want in het drassige Friesland ging vrijwel al het vervoer van goederen en mensen over het water. Landwegen waren er nauwelijks. En als ze er al waren, dan waren deze onverharde wegen van oktober tot april alleen te voet begaanbaar. Met een kar of rijtuig zakte je tot de assen in de drassige modder. Friesland kenmerkt zich door een zeer fijnmazig netwerk van waterwegen. Ieder dorp was over het water bereikbaar. En ook de meeste boerderijen waren met een opvaart verbonden met het netwerk van vaarten. De trekvaarten, zoals die tussen Workum en Bolsward en Leeuwarden, vormden de hoofdinfrastructuur van Friesland. De snelwegen van de 17de tot de 19de eeuw. En wilde je buiten Friesland je goederen afleveren, in Holland bijvoorbeeld, dan ging je over de Zuiderzee. Dit was hét centrale verkeersplein van De Republiek. Schepen voeren er af en aan.

Niet voor niets dat er nergens meer wrakken van binnenvaartschepen liggen dan op de bodem van de voormalige Zuiderzee! Al die schepen werden gebouwd op scheepswerven. Meer dan 200 zijn er in Friesland geteld. Rond 1700 waren er alleen in Workum al 11 werven. Van al die werven zijn er maar heel weinig overgebleven. En De Hoop is daarvan de oudste van allemaal.

Een magisch plek van tastbare historie

Niet alleen de werfloods, maar ook de omgeving toont tastbare herinneringen aan deze rijke historie. De plek is van grote historische betekenis. De werf is strategisch gevestigd naast de sluis. Dé toegang naar het grote verkeersplein van de Zuiderzee. De sluis vertelt zowel het verhaal van de bloeiende Friese scheepvaart, als die van de strijd tegen het water. Zonder dijken en sluizen was Friesland verloren.

Dat merkten we in 1825, toen juist op deze plek de sluis én de dijken het begaven. Het ingepolderde Workumer Nieuwland liep als eerste onder water. En vervolgens de halve Zuidwesthoek. Eén grote ramp. Staande bij de timmerloods en de sluis, zie je de dijk, het achterland én verderop de Nijlanner molen (gebouwd in hetzelfde jaar als de werfloods) die er voor zorgde dat de polderbewoners droge voeten hielden.

Op weinig plekken komen zoveel historische verhalen zo mooi bijeen als hier. Want kijk je de andere kant op, dan zie je de monumentale kerk en de oude huizen met rijk versierde gevels. Vaak zijn het kapiteinshuizen, die laten zien dat er met de scheepvaart over het binnenwater en op zee veel geld te verdienen was.

Natuurlijk, deze verhalen worden ook verteld in musea. Ook in Workum. Maar in een museum moet je je behelpen met schilderijen, maquettes en scheepsmodellen.

In het Fries Scheepvaart Museum is men al heel blij met een beschilderd behangsel met een afbeelding van een 18de-eeuwse werf in Woudsend.

In Workum is zo'n werf in het echt te bewonderen! Hier – op Séburch – ligt de geschiedenis authentiek en tastbaar aan je voeten.

Dynamisch verhaal

Hier leer je van alles wat Friesland tot Friesland maakt. Maar vooral ook wat Workum tot Workum maakt. Niet statisch, maar een verhaal van ontwikkeling door de eeuwen heen. Oude historie, maar ook het heden. Steeds opnieuw aangepast. Aan het heden. En aan de toekomst. Want tegenwoordig zijn landwegen belangrijker dan de vaarwegen. Er rijden meer auto's over de sluis, dan er schepen doorheen varen. Aan de horizon zien we niet alleen de oude poldermolen, maar ook moderne windturbines. Beroepsvaart is er nauwelijks meer in Workum. Recreatievaart des te meer. Die ontwikkeling leert je dat keuzes in het verleden belangrijk zijn geweest voor het heden. En dat de keuzes die wij nu maken, dus ook belangrijk zijn voor de toekomst.

Scheepstimmerwerf De Hoop is zoveel meer dan een monument uit 1784. Het is een plek waar je verleden, heden en toekomst heel direct en tastbaar ervaart en beleeft. Materieel én Immaterieel Erfgoed in optima forma.

Hoe geven we vorm aan deze immateriële component van het erfgoed?

De rijkdom aan verhalen die door het monument en de omgeving worden verteld, zijn hierboven geschetst. Maar hoe vertellen wij deze verhalen? En aan wie? En hoe verbinden we dit aan het heden en aan de toekomst. Dat lijkt ingewikkeld. Maar soms blijkt dat een plek zo bijzonder is, dat het goud er voor het grijpen ligt. Veel immaterieel erfgoed is al nauw verbonden met de werf.

Strontweek

Wanneer we nagaan wat er al eerder aan de lijst van erkend Immaterieel Erfgoed is toegevoegd, valt op dat er al aardig wat voorbeelden in de buurt te situeren zijn. Hindelooper Cultuur bijvoorbeeld, of de schippers van de bruine vloot. En het meest nabij is de erkenning van de Strontweek als immaterieel erfgoed. Die vindt nota bene plaats voor de deur van De Hoop! Dat is geen toeval. In de jaren zeventig van de vorige eeuw bedacht Reid de Jong niet alleen de strontrace, maar streed hij ook voor de restauratie van de toen zeer vervallen scheepswerf. Ten tijde van de oliecrisis liet hij zien dat er – lerend van het verleden - nog steeds vracht vervoerd kon worden op windkracht en dat we dus ook zonder fossiele brandstoffen konden leven. Zo was het ook zijn missie om het aloude ambacht van de houten scheepsbouw nieuw leven in te blazen op een historische plek. En ook de Visserijweek ging uit van het zelfde principe: vissen met zeilboten in plaats van motorkotters. Dat het geen modegril was, maar blijvend inspiratie bood, blijkt uit het feit dat de Strontweek door de jaren heen bleef groeien tot wat het nu is: immaterieel erfgoed. De koppeling met de werf is snel gemaakt. Want veel activiteiten tijdens de Strontweek vinden plaats in en om de werf. Of het nu gaat om het maken van zeilklorpen of de besomming van de dagelijkse visvangsten, het vindt allemaal plaats op De Hoop.

Stichting De Staverse Jol

Stichting de Staverse jol zet zich in voor het behoud van deze typisch Zuidwesthoekse vissersboot, door er een zinvolle invulling aan te geven. De Stichting houdt de schepen levend door er activiteiten mee te organiseren, zoals tijdens de visserijdagen. Maar nog belangrijker is het streven om jeugd te stimuleren om met deze schepen te zeilen en te vissen. De jol is daarvoor bij uitstek geschikt om dat de boot relatief eenvoudig te bevaren is.

Jonge Vissers onder Zeil

Daarom is in 2013 de opleiding Jonge Vissers onder Zeil opgericht. Sindsdien hebben tientallen tieners het zeilen en vissen in een Staverse jol geleerd. Soms blijven ze, maar soms haken ze ook weer af omdat ze opleidingen elders in het land gaan volgen. Maar vergeten doen ze het niet. Wanneer het zaadje van het zeilen en vissen op traditionele schepen is geplant, laat het je niet meer los. De opleiding is breed. Het begint met de techniek van het zeilen. Er worden wedstrijden gezeild in Hindeloopen, Stavoren, Laaxum en Oudega. Daarnaast leren ze ook nettenboeten en visfileren. Zelfs het repareren van de houten schepen leren de Jonge Visser van ervaren scheepsbouwers. In de wintermaanden zijn de jongens en meiden van de Jonge Vissers wekelijks op de werf te vinden om hun handen uit de mouwen te steken en het ambacht te leren.

Vrijwilligers houden het ambacht in stand en geven het door

Vrijwilligers die actief waren bij de restauratie van de houten vissersschepen TX11 en WK 1, helpen de Jonge Vissers onder Zeil. Dit geldt ook voor de vrijwilligers van WT151. Al deze vrijwilligers zijn ook actief bij andere activiteiten op de werf. Wanneer er een schip op de helling moet, kan de werfbaas dat niet alleen. Vrijwilligers zorgen ervoor dat de kaapstander draait en het schip langzaam maar zeker de houten helling op wordt getrokken. Ze zorgen ook voor rondleidingen op de werf en voor het klein onderhoud aan de werf en het terrein. Onze vrijwilligers zijn belangrijke ambassadeurs voor de scheepswerf. Ze geven aan jonge generaties door wat zij in het verleden van vroegere werfbazen hebben geleerd.

En het werkt!

Het ultieme bewijs dat al deze inspanningen niet voor niets zijn, wordt bijvoorbeeld geleverd door de vijftienjarige Bjirk. Hij heeft het bestuur gevraagd of hij in de winter van 2024 een zeer verwaarloosd houten schip mag herstellen in de werfloods. En dat mag. Met wat begeleiding van de werfbaas lukt het hem en zijn maat Wytze heel aardig om er iets moois van te maken.

Het voorbeeld van Bjirk wordt inmiddels gevolgd door Matthys. Samen met de al wat ervaren Bjirk en met hulp van de vrijwilligers, herstelt hij zijn houten BM-er op onze werf. Voorts leven er bij de Jonge Vissers plannen om een houten optimist te bouwen. We faciliteren dit graag.

Gesloten beurzen

Of het nu gaat om de Strontweek, de Visserijdagen, het behoud van de Staverse Jol, om de Jonge Vissers of om Bjirk en Matthys, ze zijn allemaal welkom op de werf, zonder dat ze daarvoor hoeven te betalen. Natuurlijk zouden we er voor kunnen kiezen om huur van ze te vragen. Maar dan zou Bjirk nooit op het idee zijn gekomen om zijn droom te verwezenlijken om zelf een boot te restaureren. Dan zouden de Jonge Vissers zoveel contributie moeten betalen, dat ze niet meer komen. Door de werf soms gratis beschikbaar te stellen, voorkomen we dat al deze stichtingen, die ook gericht zijn op behoud van immaterieel erfgoed, bij de gemeente en bij fondsen aankloppen voor subsidie om de huur te kunnen betalen. Rondom de werf is zo een soort ecosysteem ontstaan dat fungeert als vliegwieltje voor het behoud van al het immaterieel erfgoed rondom de Friese scheepsbouw, scheepvaart en visserij. Dit kwetsbare ecosysteem bestaat bij de gratie van het zo nu en dan gratis faciliteren. Noem het de Workumer manier. Maar hoe je het ook noemt, de methode is uiterst succesvol in het effect én in de opbrengsten voor het immaterieel maritiem erfgoed.

Levende werf: restauratieprojecten

Op een werf moet gewerkt worden. Zonder activiteiten wordt het monument een weliswaar oud en fraai, maar tegelijk ook levenloos gebouw. Daarom streven we er naar zoveel mogelijk activiteiten te organiseren in en om de werf. Een dagelijks opgewonden Friese staartklok houdt het veel langer vol dan een stilstaande klok. Zo is het ook met de werf. De professionele houtbewerkingsmachines staan er. Zij kunnen – mits onder begeleiding van deskundige vrijwilligers - ook gebruikt worden. Dat kunnen kleine projecten zijn waarbij mensen zelf reparaties aan hun schip verrichten. De schepen van de Stichting Stavense Jol worden er onderhouden. Soms zijn er ook innovatieve nieuwbouwprojecten. Werfbaas Harold de Lange bouwt in 2024 een houten volgboot waarbij hij gebruik maakt van epoxytechniek. Even innovatief is het project van voormalig werfbaas Roelof van der Werff, die bezig is met de bouw van een boot van duurzaam bamboehout.

Momenteel onderzoeken we of de Workumer

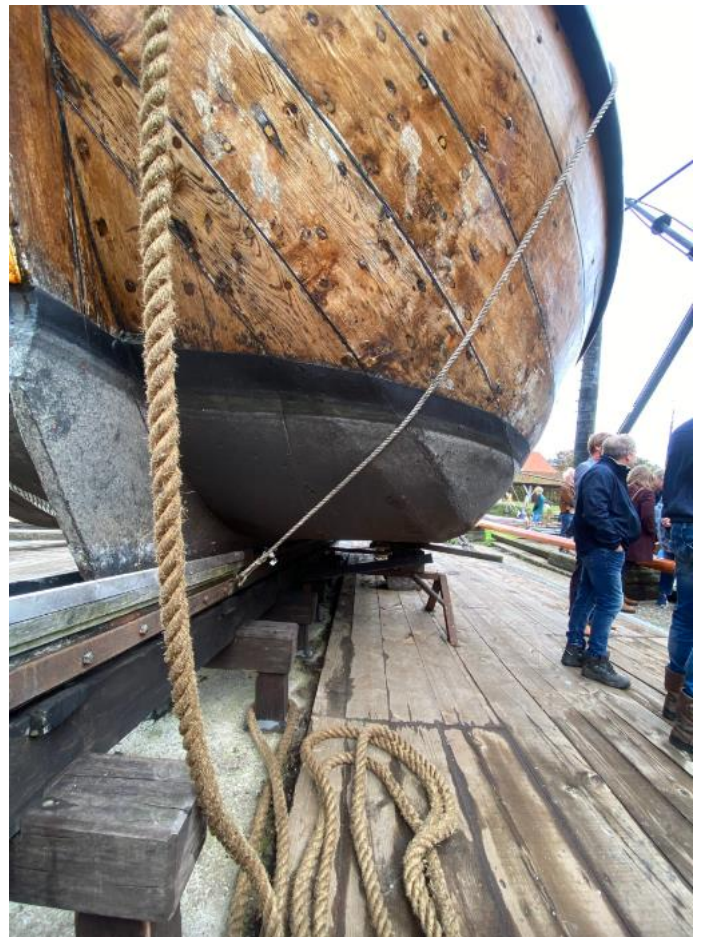
Aak Anna Maria LE 107 kunnen restaureren op de werf. Het zou een unieke kans zijn, omdat juist dit scheepstype op deze werf is ontwikkeld. Vissers van Wieringen en Texel lieten hun schepen hier graag bouwen. Mocht het doorgaan, dan wordt dit project ondergebracht in een eigen stichting, om de financiële risico's voor de werf zoveel mogelijk te beperken. Het zou mooi zijn, want dergelijke bouwactiviteiten maken een bezoek aan de werf nog aantrekkelijker.

Levende werf: culturele activiteiten

Niet alleen het bouwen van schepen houdt de werf levend, maar ook culturele activiteiten. Er staan al tal van deze activiteiten op de rol. Zo zijn er contacten met een organisatie die kunstenaars als “artists in residence” op de werf hun werk willen laten maken. Veel grootschaliger zijn de plannen van Theater over het Water, die in 2026 een groot podiumspektakel op de werf wil organiseren. Jaarlijks terugkerend zijn evenementen als de Open Monumentendag en het Shantifestival Liereliet.

Levende werf: expositieruimte

Op veel scheepswerven worden bezoekers niet toegelaten, omdat het niet veilig is. Tijdens de restauratie van de timmerloods zijn er voorzieningen gemaakt die het mogelijk maken om wel bezoek te ontvangen. Talloze toeristen – veelal onderweg op een e-bike – passeren de werf. Het potentieel is groot. In de expositieruimte vertellen we het verhaal van de werf en van de historische omgeving. Door de expositie te koppelen aan de website, kunnen we door gebruik te maken van QR-codes steeds weer nieuwe verhalen vertellen. We kunnen bezoekers zo ook buiten de expositieruimte de verhalen vertellen. Bijvoorbeeld van de sluis, van de polder, van de overstromingsramp van 1825, et cetera.

Levende werf: duurzaam toerisme

In veel plaatsen waar het immaterieel erfgoed wordt gekoesterd door de plaatselijke bevolking, ontstaan pleisterplaatsen voor duurzaam toerisme. De werf ligt strategisch op de Elfsteden fietsroute, tussen Workum en Hindeloopen.

De groep e-bikers, die deze route rijden, blijft maar groeien. Vaak zijn het senioren, die tijd én geld hebben. Juist in Workum en Hindeloopen is veel materieel en immaterieel erfgoed te zien. En juist dat spreekt deze toeristen aan. Op de fiets vervuilen ze niets. Een simpele maar doeltreffende manier van duurzaam toerisme, die wordt nagestreefd door overheden. Regiomarketeers zijn altijd op zoek naar bezienswaardigheden. Het liefst verborgen parels, die je elders niet ziet en die smool geven aan de regio. Het is niet voor niets dat Waterland van Friesland, dé toeristische promotie van Zuidwest Friesland, inzet op de Elf Steden en bijvoorbeeld voor Workum onlangs een wandelroute heeft uitgezet, die ook scheepswerf De Hoop aandoet.

Erfgoededucatie

Immaterieel erfgoed is vooral ook doorgeven aan jongere generaties. Veel van de verhalen die in en rond de werf te vertellen zijn, sluiten naadloos aan bij de kerndoelen van de primair onderwijs. Scholen zijn altijd op zoek naar mogelijkheden om in de omgeving, buiten de muren van het klaslokaal, de lesstof tastbaar te maken. In een ideale situatie gaat het onderwijs in cultureel erfgoed uit van ervaren en beleven. Of, zoals in een brochure over erfgoededucatie is beschreven:

“Met erfgoededucatie ontwikkelen leerlingen kennis, vaardigheden en attitudes aan de hand van erfgoed als primaire instructiebron. Dat betekent niet alleen leren uit een boekje, maar ook proeven, zien, maken, doen, ervaren en beleven. Daarbij staat de betekenis die mensen (door de tijd heen) aan erfgoed geven centraal. Door zelf betekenis te geven aan het erfgoed en door hier verschillende perspectieven op te leren kennen, zien leerlingen hoe betekenisgeving kan verschillen en veranderen en waarom sommige mensen tradities willen blijven doorgeven. Immaterieel erfgoededucatie verbindt heden, verleden en toekomst”.

Dat is de essentie van immaterieel erfgoed. Tradities, zoals de bouw van houten schepen, krijgen een blijvende betekenis bij jongere generaties, wanneer ze het zelf ook hebben ervaren. De werf, de omgeving én de expositieruimte is hiervoor bij uitstek geschikt.

Erfgoededucatie mét kwaliteit

Onderzoek wijst uit dat erfgoededucatie niet werkt, als er niet goed over is nagedacht. Het moet vooral niet verzanden in de spreekwoordelijke kleurplaten. Wanneer programma's niet aansluiten bij de doorgaande leerlijnen en het curriculum van het onderwijs, hebben onderwijsgeevenden geen zin om excursies te organiseren. Erfgoededucatie moet het liefst lesstof-vervangend zijn. Dan komen leraren graag in actie. In en rond de werf komen een aantal kerndoelen samen:

- Kerndoel 56 Leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed
- Kerndoel 48 Kinderen leren over de maatregelen die in Nederland genomen worden / werden om bewoning van door water bedreigde gebieden mogelijk te maken.
- Kerndoel 44 De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, de vorm en het materiaal gebruik

Het laatstgenoemde kerndoel is nog nader uitgewerkt in het zogenaamde "techniekmenu". Sinds 2020 moeten alle basisscholen structureel aandacht besteden aan wetenschap en techniek. Dat heeft het ministerie van OC&W besloten. Bij veel culturele instellingen is het lastig een techniekmenu toepasbaar te maken. En juist hier liggen kansen voor De Hoop. Want juist op de werf staat de techniek van het bouwen van schepen centraal. Met eenvoudige middelen kunnen kinderen leren wat wel of niet werkt wanneer je zelf een eenvoudig miniatuurscheepje bouwt.

Maar dat moet wel doordacht gebeuren, anders schiet het zijn doel voorbij. Leuk én leerzaam. Erfgoededucatie is een vak. De kerndoelen en de leerlijnen hebben we wel in beeld. Samen met professionele educatoren van het Fries Scheepvaart Museum willen we die uitwerken tot een lesprogramma dat voldoet aan de kwaliteitseisen. Deze lessen kunnen vervolgens worden doorgegeven aan vrijwilligers, die de klassen en leerlingen ontvangen.

Vrijwilligers

Sinds een paar jaar is er geen werfbaas meer op de werf, die zijn brood moet verdienen op de werf. Het bouwen en restaureren van schepen in een willekeurige loods is aanzienlijk comfortabeler en efficiënter dan in deze enigszins tochtige timmerloods. De huidige werfbaas, die in het verleden ook op de werf heeft gewerkt, woont met zijn gezin in het werfhuis. Hij houdt als vrijwilliger niet alleen toezicht, maar begeleidt ook de mensen die op de werf aan de slag willen. Samen met een ploeg gepassioneerde vrijwilligers zorgt hij er voor dat de werf en het terrein goed onderhouden blijven. Ze zorgen ook voor de veiligheid: wie mag welke gereedschappen en machines gebruiken. Dankzij de werfbaas en de vrijwilligers kunnen mensen die dat willen, hier aan de slag. De vrijwilligers van de schepen in de blazerhaven of die van de Staverse jollenvloot. Maar ook de Jonge Vissers worden begeleid en bijgespijkerd door de werfbaas en de vrijwilligers. De komende jaren willen we nog meer vrijwilligers aan ons binden. Als gedreven ambassadeurs van de werf, vormen ze de schakel met de Workumer gemeenschap.

Iedereen doet mee

Uit het bovenstaande komt al naar voren, dat De Hoop een plek is waar mensen elkaar ontmoeten. Ouderen en jongeren bijvoorbeeld. Oudere vrijwilligers, vaak gepensioneerd, vinden op de werf een zinvolle tijdsbesteding. Een aantal van hen beheerst bovendien het vak van de traditionele scheepsbouw en visserij. In de ontmoeting met jongeren geven ze hun kennis en vaardigheden door. Het is heel bijzonder dat met een programma vol spannende activiteiten jongeren gebonden kunnen worden aan tradities en erfgoed. Het lijkt alsof dit soort activiteiten vooral jongens aan zouden spreken. Niets is minder waar. Want ook veel meiden en jonge vrouwen doen volop mee. Met ons educatieve programma bereiken we ook jongeren van buiten. Een werf als deze is lastig toegankelijk te maken voor mensen met een lichamelijke beperking. Voor hen is het plezierig dat een loopbrug naar de expositieruimte toegang biedt én het overzicht geeft over de schepen in de timmerloods waar aan gewerkt wordt. Ook voor toeristen met een beperking kunnen we zo het verhaal vertellen. We gaan nog onderzoeken of we ons verhaal ook op locatie kunnen vertellen aan mensen met geheugenproblemen. Bij verhalen uit het verleden leven ze soms helemaal op.

Netwerk onderhouden en vergroten

In en rondom de werf is door de jaren heen al een groot netwerk ontstaan van allerlei organisaties op het gebied van erfgoed en cultuur. Hierboven zijn al een groot aantal genoemd. De komende jaren willen we nog meer gebruik gaan maken van deze organisaties. Vooral op die gebieden waar we als vrijwilligersorganisatie behoefte hebben aan professionele begeleiding. Dit geldt bijvoorbeeld voor een opzetten van een educatief programma, dat voldoet aan de hoge kwaliteitseisen van het onderwijs. De eerste contacten met de educatieve afdeling van het Fries Scheepvaart Museum zijn al gelegd.

Het geldt ook voor het verder uitbouwen van onze marketing. We hebben een prachtig toeristisch product, dat nog veel beter in de markt gezet kan worden. Wil marketing effect hebben, dan heb je sterke partners nodig. In Súdwest-Fryslân hebben we in Waterland van Friesland een krachtige regiomarketingorganisatie, die ons kan helpen om meer bezoekers naar de werf te krijgen.

Financiële verkenning

Een oude scheepswerf is in de huidige tijd niet meer te gebruiken voor een winstgevend scheepsbouwbedrijf. De pas gerestaureerde werf moet echter niet een leeg en doods gebouw worden. Uit het bovenstaande blijkt wel dat we zoveel mogelijk reuring op de werf willen. We doen dit zoveel mogelijk met vrijwilligers. Maar ook dan blijven er kosten van exploitatie. Uit de begroting blijkt wat deze kosten zijn. De activiteiten zorgen ook voor inkomsten. Sommige activiteiten, met name die van andere instellingen van immaterieel erfgoed, faciliteren we met gesloten beurzen. Andere activiteiten leveren wel geld op. Bijvoorbeeld de verhuur van de vergaderruimte aan bedrijven en organisaties die op een bijzondere plek bijeen willen komen. Ook trouwerijen, productpresentaties, culturele activiteiten en culinaire arrangementen met de plaatselijke horeca leveren geld op.

Een nieuwe bron van inkomsten willen we vinden in het aantrekken van sponsors. Dat kunnen grote scheepswerven zijn, die hun klanten van miljoenenjachten graag de oorsprong van de Friese scheepsbouw willen laten zien. Maar het moeten vooral ook kleinere bedrijven uit de Workumer gemeenschap zijn. Het gaat bij sponsoring namelijk niet alleen om geld, maar ook om samenwerking.

Naast sponsoring willen we ook nagaan of er continuïteitsreserves opgebouwd kunnen worden met nalatenschappen. Steeds meer culturele organisaties begeven zich op wat tegenwoordig al de “nalatenschapsmarkt” wordt genoemd. Hier liggen voor De Hoop ook wel degelijk kansen.

De Hoop tikt alle boxen van Immaterieel Erfgoed aan

Aan het begin van dit activiteitenplan staat de definitie van wat verstaan wordt onder immaterieel erfgoed. Wanneer we deze matrix leggen over wat hierboven is beschreven als bestaande en geplande activiteiten, dan herkennen we alle genoemde criteria van Immaterieel Erfgoed.

Immaterieel Erfgoed

- geeft een gevoel van identiteit en continuïteit
- wordt steeds opnieuw vormgegeven
- in interactie met de omgeving
- en van generatie op generatie doorgegeven
- is de schakel tussen heden, verleden en toekomst
- is dynamisch en beweegt mee met de tijd
- verbindt de gemeenschap die het beoefent.
- vormt het hart van een groep mensen, die het als vrijwilligers met veel passie beoefenen.

